

Informace o povinném předškolním vzdělávání

určené pro školy

(březen 2017)

Právní ukotvení přijímání k předškolnímu vzdělávání

Zákon č. 178/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), zavádí zásadní změny v přijímání dětí do mateřské školy.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy připravilo pro mateřské školy informace, které jim pomohou orientovat se v oblasti předškolního vzdělávání po 1. lednu 2017.

Předškolní vzdělávání se organizuje v souladu s § 34 odst. 1 školského zákona pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však pro děti od 2 let.

Povinné předškolní vzdělávání se vztahuje dle § 34a odst. 1 školského zákona na státní občany České republiky, kteří pobývají na území České republiky déle než 90 dnů, a na občany jiného členského státu Evropské unie, kteří na území České republiky pobývají déle než 90 dnů. Dále se povinné předškolní vzdělávání vztahuje na jiné cizince, kteří jsou oprávněni pobývat na území České republiky trvale nebo přechodně po dobu delší než 90 dnů, a na účastníky řízení o udělení mezinárodní ochrany. Povinné předškolní vzdělávání se nevztahuje na děti s hlubokým mentálním postižením.

Školský obvod se nestanoví škole zřízené v souladu s § 16 odst. 9 dle § 178 odst. 4 školského zákona. Spádovou mateřskou školou nemůže být dle § 179 odst. 3 školského zákona lesní mateřská škola.

Ředitel mateřské školy rozhoduje o přijetí dítěte do mateřské školy, popřípadě o stanovení zkušebního pobytu dítěte, jehož délka nesmí přesáhnout 3 měsíce. Zkušební pobyt není možné dle § 34 odst. 3 školského zákona stanovit dítěti, pro které je předškolní vzdělávání povinné.

Obec je povinna zajistit dle § 179 odst. 2 školského zákona podmínky pro předškolní vzdělávání přednostně přijímaných dětí. Za účelem přijetí těchto dětí obec zřídí mateřskou školu, nebo zajistí předškolní vzdělávání v mateřské škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí.

Nárok na přednostní přijetí mají:

- od 1. 9. 2017 děti, které před začátkem školního roku dosáhnou nejméně čtvrtého roku věku (§ 34 odst. 3 školského zákona – znění účinné od 1. 9. 2017) uplatněné při zápise v termínu 2. – 16. května 2017;
- od 1. 9. 2018 děti, které před začátkem školního roku dosáhnou nejméně třetího roku věku (§ 34 odst. 3 školského zákona – znění účinné od 1. 9. 2018) uplatněné při zápise v termínu 2. – 16. května 2018;
- od 1. 9. 2020 děti, které před začátkem školního roku dosáhnou druhého roku věku (§ 34 odst. 3 školského zákona – znění účinné od 1. 9. 2020) uplatněné při zápise v termínu 2. – 16. května 2020.

Doporučený postup pro mateřské školy při přijímání k předškolnímu vzdělávání

- 1) Ředitel školy obdrží od svého zřizovatele/obce informaci o tom, jaký školský obvod byl v obecně závazné vyhlášce obce stanoven pro konkrétní školu.
- 2) Ředitel školy obdrží od svého zřizovatele/obce před termínem zápisu seznam dětí, které před začátkem následujícího školního roku dosáhnou čtvrtého roku věku (pro školní rok 2017/2018),

pokud mají místo trvalého pobytu, v případě cizinců místo pobytu, v příslušném školském obvodu nebo jsou umístěné v tomto obvodu v dětském domově.

- 3) Ředitel mateřské školy vyhlásí konkrétní termín zápisu do mateřské školy, a to v období od 2. do 16. května. Termín zápisu zveřejní způsobem v místě obvyklým, např. na webu, vývěsce školy, zřizovatele, apod. Zápis se většinou koná v období jednoho až několika dní.

Zápis je povinný pro děti, které dovrší věku 5 let do konce srpna stávajícího roku, pokud ještě do mateřské školy nedocházejí.

Závazný formulář žádosti není stanoven, škola má možnost si ho vytvořit sama. Žádost je vydávána v mateřské škole nebo může být zveřejněna na webových stránkách školy nebo obce.

Konkrétní kritéria pro přijetí dítěte zveřejní ředitel školy před termínem zápisu.

- 4) Zákonný zástupce dítěte poskytuje mateřské škole nezbytné údaje pro zápis dítěte dle § 37 odst. 2 správního řádu, které jsou určující pro rozsah náležitostí, a to:

- označení správního orgánu, jemuž je žádost určena (k rukám ředitele školy);
- jméno (případně jména) a příjmení žadatele (dítěte);
- datum narození;
- místo trvalého pobytu, popřípadě jinou adresu pro doručování (podle § 19 odst. 3 správního řádu);
- údaj, zda dítě má speciální vzdělávací potřeby, příp. jaké (tato informace však nemá mít vliv na rozhodování ředitele školy o přijetí/nepřijetí dítěte).

- 5) Pokud je pro dítě předškolní vzdělávání povinné, nepožaduje škola doklad o očkování.

U dětí mladších 5 let škola vyžaduje v souladu s § 50 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, doklad o tom, že se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, nebo o tom, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci.

- 6) Dále má mateřská škola právo být zákonnými zástupci informována o:

- údajích o předchozím vzdělávání;
- státním občanství;
- údajích o zdravotní způsobilosti ke vzdělávání a o zdravotních obtížích, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání;
- jménu a příjmení zákonného zástupce, místě trvalého pobytu nebo bydliště, pokud nemá na území České republiky místo trvalého pobytu;
- adrese pro doručování písemností, telefonickém spojení.

Výše zmíněné údaje tohoto bodu poskytují zákonní zástupci až do školní matriky.

- 7) Mateřská škola vydá rozhodnutí o přijetí nebo nepřijetí dítěte ve správním řízení bezodkladně, nejpozději do 30 dnů nebo do 60 dnů u složitějších případů. Rozhodnutí o vyhovění se oznamuje zveřejněním seznamu přijatých dětí pod přiděleným registračním číslem, rozhodnutí o nepřijetí se doručuje písemně zákonnému zástupci. Spádová mateřská škola musí přijmout přednostně děti ze svého školského obvodu, pro které je předškolní vzdělávání povinné nebo mají přednostní právo na přijetí (ve školním roce 2017/2018 se jedná o děti čtyřleté a starší). Povinnost zabezpečit dostatečnou kapacitu v mateřských školách pro zajištění předškolního vzdělávání náleží dle § 179 odst. 2 školského zákona obci.

- 8) V případě, že zákonný zástupce podá odvolání proti nepřijetí dítěte do mateřské školy, může ředitel školy rozhodnutí zrušit nebo změnit, pokud tím zcela vyhoví odvolání a nemůže být způsobena újma dalším účastníkům řízení (§ 87 správního řádu). Jinak předává ředitel školy odvolání společně se spisem a svým stanoviskem k odvolání krajskému úřadu ve lhůtě 30 dnů nebo 10 dnů, pokud jde o nepřípustné nebo opožděné odvolání (§ 88 správního řádu).

Časový harmonogram pro zápis dětí do mateřské školy

Termín:	Činnost:	Způsob realizace:
březen – duben	zveřejnění vyhlášení zápisů, stanovených kritérií, počtu přijímaných dětí	v místě obvyklým způsobem
2. – 16. květen	zápis do mateřské školy k začátku následujícího školního roku	podání žádosti o přijetí k předškolnímu vzdělávání (se všemi náležitostmi) zákonným zástupcem
bezodkladně, resp. do 30 nebo do 60 dnů od zápisu	zveřejnění seznamu přijatých dětí pod přiděleným registračním číslem s výsledkem řízení u každého uchazeče	zveřejnění seznamu na veřejně přístupném místě ve škole na dobu alespoň 15 dnů
bezodkladně, resp. do 30 nebo do 60 dnů od zápisu	vydání rozhodnutí o nepřijetí	osobní převzetí, odeslání doporučeným dopisem nebo datovou schránkou
do 15 dnů od osobního převzetí	odvolání proti rozhodnutí o nepřijetí	zákonný zástupce k rukám ředitele
do 30 dnů po přijetí odvolání	buď vyhovět odvolání změnou výroku rozhodnutí o nepřijetí	autoremedura ředitelem školy – přijmout dítě
do 30 dnů po přijetí odvolání	nebo předání celého spisu odvolacímu orgánu odvolaného uchazeče se stanoviskem ředitele školy	zaslání na místně příslušný krajský úřad, který je odvolacím orgánem

Doplňující informace

Dítě může být přijato k předškolnímu vzdělávání i v průběhu školního roku. Přijetí v průběhu školního roku je možné v případě, že má mateřská škola volné místo. Na uvolněná místa se nevyhlašuje v průběhu roku samostatný zápis.

Plnit povinnost předškolního vzdělávání je však povinné u dětí, které dosáhly do 31. 8. pěti let, od počátku školního roku.

Povinné předškolní vzdělávání má formu pravidelné denní docházky v pracovních dnech:

- 4 souvislé hodiny denně,
- ředitel školy stanoví ve školním řádu začátek povinné doby mezi 7. a 9. hodinou.

Povinnost předškolního vzdělávání není dána ve dnech školních prázdnin (tak jako u základních a středních škol). Jarní prázdniny se určují podle sídla mateřské školy, v souladu s organizací školního roku.

Je-li dítě, které bude plnit povinné předškolní vzdělávání, přijato do jiné než spádové mateřské školy, oznámí ředitel této školy v souladu s § 34a odst. 2 školského zákona tuto skutečnost bez zbytečného odkladu řediteli spádové mateřské školy.

Ředitel mateřské školy rozhodne na základě § 34 odst. 6 školského zákona o přijetí dítěte uvedeného v § 16 odst. 9 (dítě s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, závažnými vadami řeči, závažnými vývojovými poruchami učení, závažnými vývojovými poruchami chování, souběžným postižením více vadami nebo autismem) na základě písemného vyjádření školského poradenského zařízení, popřípadě také registrujícího lékaře.

Rozhodnout o ukončení předškolního vzdělávání nelze v případě dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné (§ 35 odst. 2 školského zákona).

Omlouvání neúčasti dětí ve vzdělávání v posledním ročníku předškolního vzdělávání

Novela školského zákona stanoví v § 34a odst. 4 školského zákona podrobnosti omlouvání takto: *„Podmínky pro uvolňování dětí ze vzdělávání a omlouvání jejich neúčasti ve vzdělávání stanoví školní řád. Ředitel mateřské školy je oprávněn požadovat doložení důvodů nepřítomnosti dítěte; zákonný zástupce je povinen doložit důvody nepřítomnosti dítěte nejpozději do 3 dnů ode dne výzvy.“*

Školní řád mateřské školy tedy stanoví:

- časové rozpětí plnění povinného předškolního vzdělávání v rozsahu 4 hodin s časem začátku povinnosti v rozmezí od 7 do 9 hodin, což je upraveno v § 1c vyhlášky č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů;
- podmínky pro uvolňování dětí plnících povinné předškolní vzdělávání (předem známá absence) z hlediska věcného (jaké skutečnosti odůvodňují uvolnění dítěte), časového (rozsah a četnost přípustného uvolnění), kompetenčního (kdo je oprávněn rozhodnout o uvolnění dítěte), administrativního (žádost o uvolnění dítěte);
- podmínky pro omlouvání dětí (nenadálá absence) a pravidla pro případné dokládání důvodů nepřítomnosti;
- řešení neomluvené absence dětí.

Dokladem prokazujícím důvody nepřítomnosti dítěte je prosté písemné vyjádření zákonných zástupců, případně mohou doložit nepřítomnost dítěte jiným způsobem uvedeným ve školním řádu.

Školní řád by měl rovněž upravovat časovou lhůtu pro oznámení začátku nenadálé nepřítomnosti, včetně způsobu oznamování (např. emailem, SMS, telefonicky, formulářem na webu, případně dle zvyklosti dané školy).

Ke zpracování školního řádu lze využít *Pomůcku pro ředitele škol při tvorbě školního řádu* uveřejněnou [na webových stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy](#).

Jiný způsob plnění povinného předškolního vzdělávání

Plnit povinnost předškolního vzdělávání lze dle § 34 odst. 5 školského zákona i jiným způsobem:

- individuální vzdělávání dítěte na základě oznámení mateřské škole;
- vzdělávání v přípravné třídě základní školy u dětí s povoleným odkladem povinné školní docházky;
- vzdělávání v zahraniční škole na území České republiky, ve které ministerstvo povolilo plnění povinné školní docházky.

1. Individuální vzdělávání (§ 34b školského zákona)

Jedna z možností jiného plnění povinného předškolního vzdělávání je vhodná pro rodiče dítěte, kteří v odůvodněných případech nechtějí nebo nemají možnost zajistit pro své dítě pravidelnou docházku do mateřské školy nebo chtějí pokračovat v docházce do předškolního zařízení, které není

zapsané v rejstříku škol a školských zařízení. Může se jednat například o zařízení, které je zřízeno podle živnostenského zákona (zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů), případně podle zákona o dětské skupině (zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů).

Pokud se takto zákonný zástupce rozhodne, postupuje podle § 34b odst. 2 školského zákona.

Povinnosti mateřské školy v případě realizace individuálního vzdělávání dítěte

Ředitel mateřské školy, který dítě přijal do mateřské školy, doporučí dle § 34b odst. 3 školského zákona zákonným zástupcům vzdělávací oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno. Tyto oblasti vycházejí [z RVP PV](#), příp. z jeho přílohy; mateřské školy k tomu mohou využít také svůj školní vzdělávací program.

Ředitel stanoví dle § 34b odst. 3 školského zákona ve školním řádu mateřské školy termíny, kdy se musí rodič dostavit s dítětem do mateřské školy k ověření úrovně dosahování očekávaných výstupů z jednotlivých vzdělávacích oblastí. Zároveň stanoví i náhradní termín pro ověření.

Škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech (doporučených ředitelem před realizací individuálního vzdělávání) a případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání. V případě potřeby, na základě pedagogické diagnostiky, také škola může doporučit dítěti návštěvu školského poradenského zařízení za účelem posouzení školní zralosti či připravenosti.

Pokud se rodič s dítětem nedostaví v řádném ani náhradním termínu, ukončí ředitel mateřské školy v souladu s § 34b odst. 4 školského zákona individuální vzdělávání dítěte rozhodnutím ve správním řízení dle § 165 odst. 2 písm. k) školského zákona. Toto rozhodnutí nemá odkladný účinek a dítě musí po převzetí rozhodnutí nastoupit do mateřské školy, kam bylo přijato (§ 34b odst. 5 školského zákona).

Následně již není možné dle § 34b odst. 6 školského zákona dítě opětovně individuálně vzdělávat.

V § 34b odst. 7 školského zákona je stanoveno, že výdaje spojené s individuálním vzděláváním dítěte hradí zákonný zástupce dítěte, s výjimkou speciálních kompenzačních pomůcek podle § 16 odst. 2 písm. d) a výdajů na činnost mateřské školy, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

Individuálně vzdělávané dítě se nezapočítává do nejvyššího povoleného počtu dětí uvedeného v rejstříku škol a školských zařízení.

V případě ukončení individuálního vzdělávání dítěte (ze strany školy nebo zákonného zástupce) a s tím souvisejícím zahájením pravidelné denní docházky do mateřské školy, doporučuje MŠMT využít možnosti povolení výjimky z nejvyššího počtu dětí zřizovatelem dle § 23 školského zákona.

Pokud již škola využila možnosti výjimky z nejvyššího počtu dětí a ukončením individuálního vzdělávání dítěte by došlo k překročení stanovené kapacity školy, je nutné podniknout kroky umožňující vzdělávání tohoto dítěte a podat neprodleně žádost o změnu kapacity školy v rejstříku škol a školských zařízení.

2. Vzdělávání v přípravné třídě základní školy

Přípravné třídy zřizované v základních školách přijímají děti na základě podání žádosti o zařazení dítěte do přípravné třídy základní školy. Podmínkou přijetí je předpoklad, že zařazení do této třídy vyrovná jejich vývoj a zároveň se jedná o děti, kterým byl udělen odklad povinné školní docházky. Do přípravné třídy je v souladu § 47 odst. 1 školského zákona od 1. září 2017 možno přijmout pouze dítě s uděleným odkladem povinné školní docházky.

3. Vzdělávání v zahraniční škole

Další možností je zařazení do zahraniční školy, která působí na území České republiky a vzdělává podle vzdělávacího programu státu, který školu zřizuje. Podmínkou je, že tato škola musí mít v § 34a odst. 5 písm. c) školského zákona pro vzdělávání povolení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Seznam těchto škol je zveřejněn [zde](#).

Kontaktní adresa pro dotazy: ms@msmt.cz